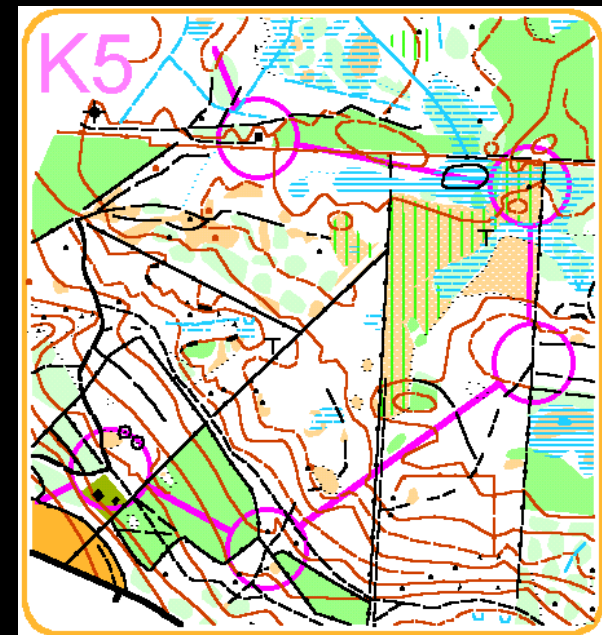

DEL 3

Nivågruppering

Distansernas särart

- Lång
- Medel
- Sprint
- Stafett
- Natt
- Ultralång

Tävlings-nivåer 1-4

- **Tydliggöra**
  - Ansvarsfördelning
  - Innehållet på våra arrangemang
- **Kvalitetssäkra arrangemang**
- **Förebygga eventuella problem**
- **Prioritera rätt saker**
  - "Spetsa till" profil- och värdearrangemang
  - Förenkla mindre arrangemang
  - Innehållet på våra arrangemang
- **Profilera oss bättre**

Nivågrupperingen ska ses som ett komplement till SOFT:s regler och bestämmelser.

Tävlingsindelning

- **Nivå 1:** Internationella och nationella värde tävlingar i Sverige. VM, EM, världscup, O-Ringen, SM, USM, serie arrangerad på uppdrag av SOFT (t ex Swedish League), Tiomila, 25manna, Smålandskavlen samt landslagstester.
- **Nivå 2:** Övriga nationella tävlingar med eller utan elitklasser, riksmästerskap, regionala mästerskap och distriktsmästerskap. Hit hör även Veteran-SM.
- **Nivå 3:** Distriktstävlingar.
- **Nivå 4:** Närtävlingar(POL), inklusive Motionsorientering.

Kvalitetssäkring nivå 4: Närtävlingar

- Arrangörsklubb ansvarar internt för att kvalitetssäkring genomförs
- Inget krav på banläggarkort

Kvalitetssäkring nivå 3: Distriktstävlingar

- Arrangörsklubb ansvarar internt för att kvalitetssäkring genomförs
- Arrangörsklubb ska delta på OF:s utbildningar med extra fokus på ungdomsbanor
- Kräver banläggarkort lägst steg 1

Kvalitetssäkring nivå 2: DM och nationella tävlingar med eller utan elitklass

- Arrangörsklubb med stöd av OF ansvarar för att kvalitetssäkring genomförs
- Arrangörsklubb ska delta på OF:s utbildningar
- Karta i färgutskrift ska godkännas av OF enligt de anvisningar SOFT:s kartgrupp tagit fram
- Kräver banläggarkort steg 1 eller 2 (elit...)

Kvalitetssäkring nivå 1: Internationella och nationella värde tävlingar i Sverige

- Arrangörsklubb med stöd av SOFT/OF ansvarar för att kvalitetssäkring genomförs
- SOFT i samarbete med OF ansvarar för kvalitetssäkring enligt upprättade avtal och anvisningar
- Arrangörsklubb ska delta på OF:s utbildningar
- Arrangörsklubb ska delta vid OF:s utbildningar med extra fokus på banläggning, data/tävlingsadmin samt arena
- Arrangörsklubb ska delta vid SOFT:s seminarier/träffar och OF:s utbildningar med extra fokus på banläggning, data/tävlingsadmin samt arena
- Kartan ska vara offsettryckt, oavsett skala och klass
- Kräver banläggarkort steg 2

Diskussionsfrågor

- Vad kände vi i gruppen till om Nivågrupperingen tidigare?
- På vilket/vilka sätt påverkar grupperingen mig som banläggare?

Distansernas särart

Sprintdistans

Medeldistans

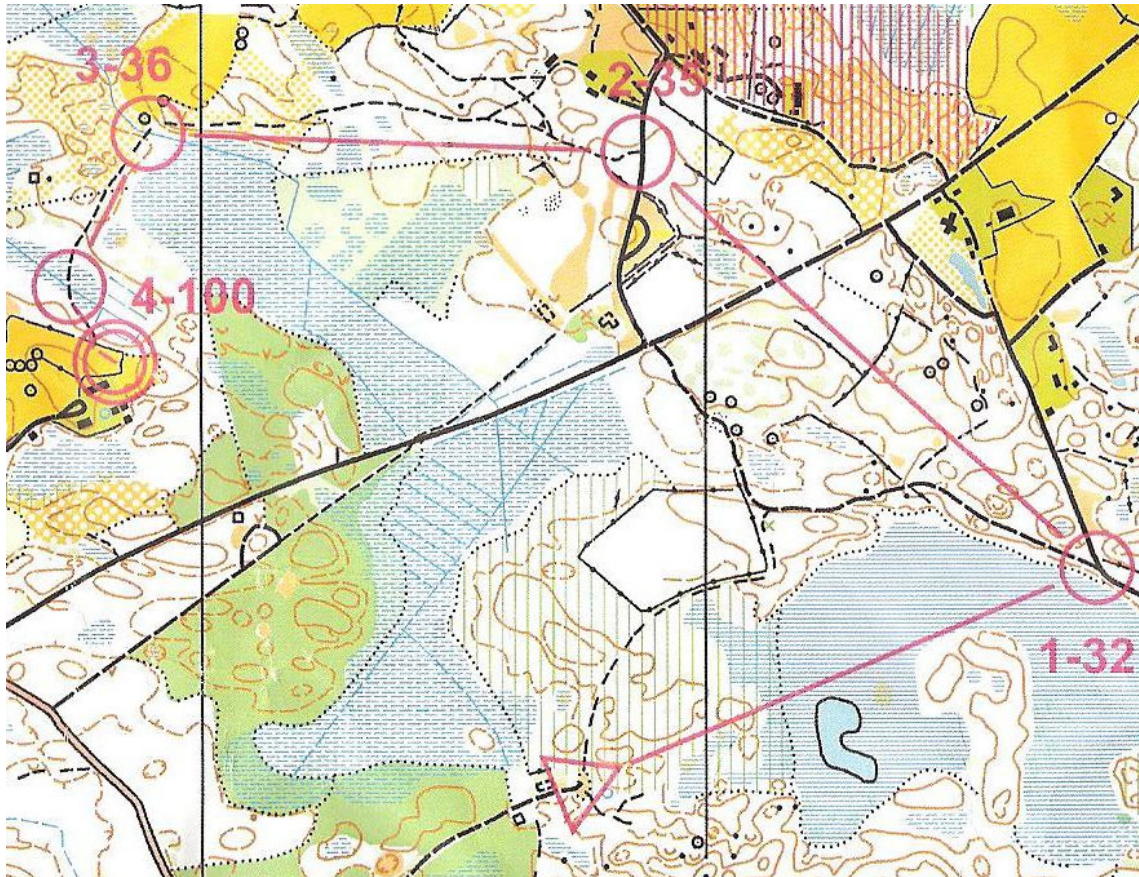
Långdistans

Ultralång distans

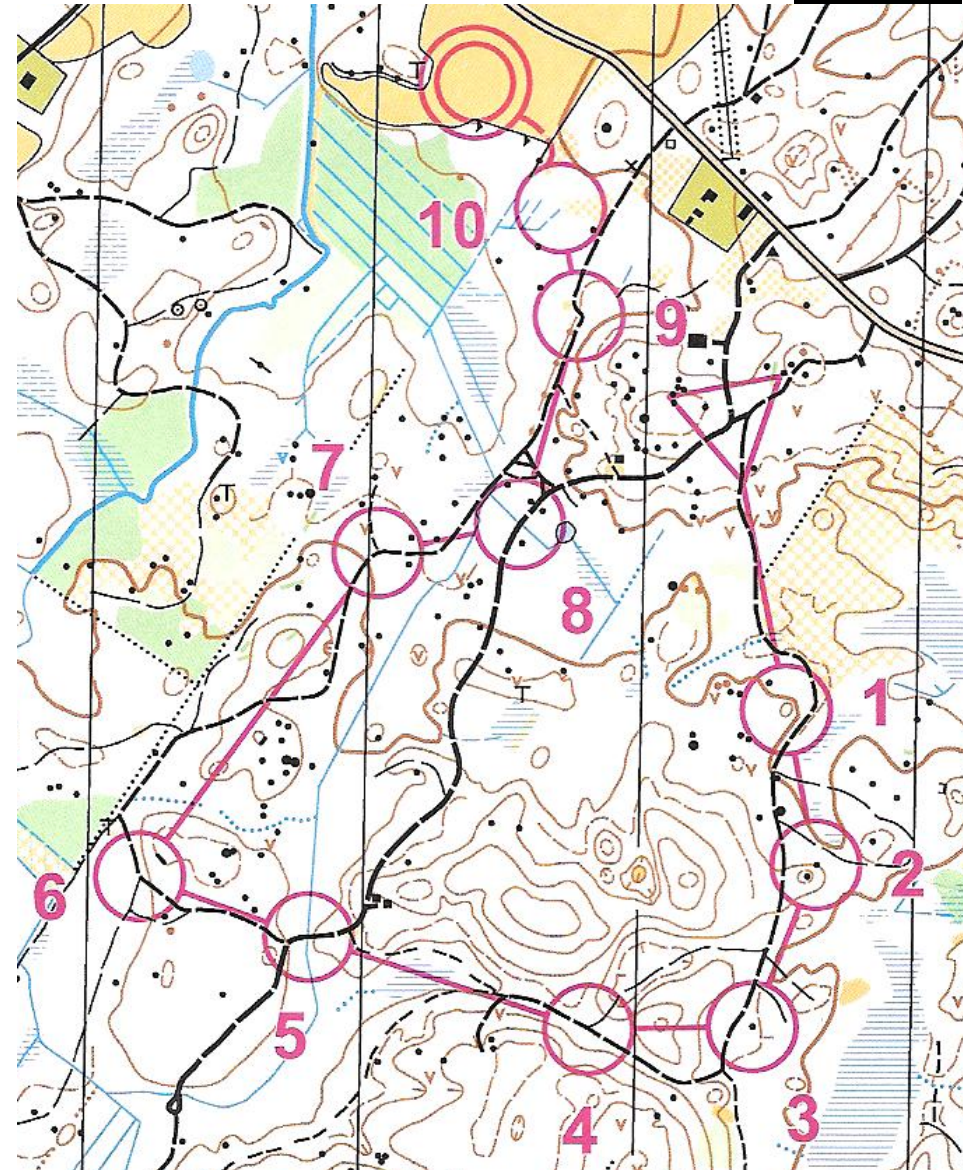
Stafett

Nattorientering

Distansernas särart

**Medel- o Långdistans –
vilken tävling är vilken?**

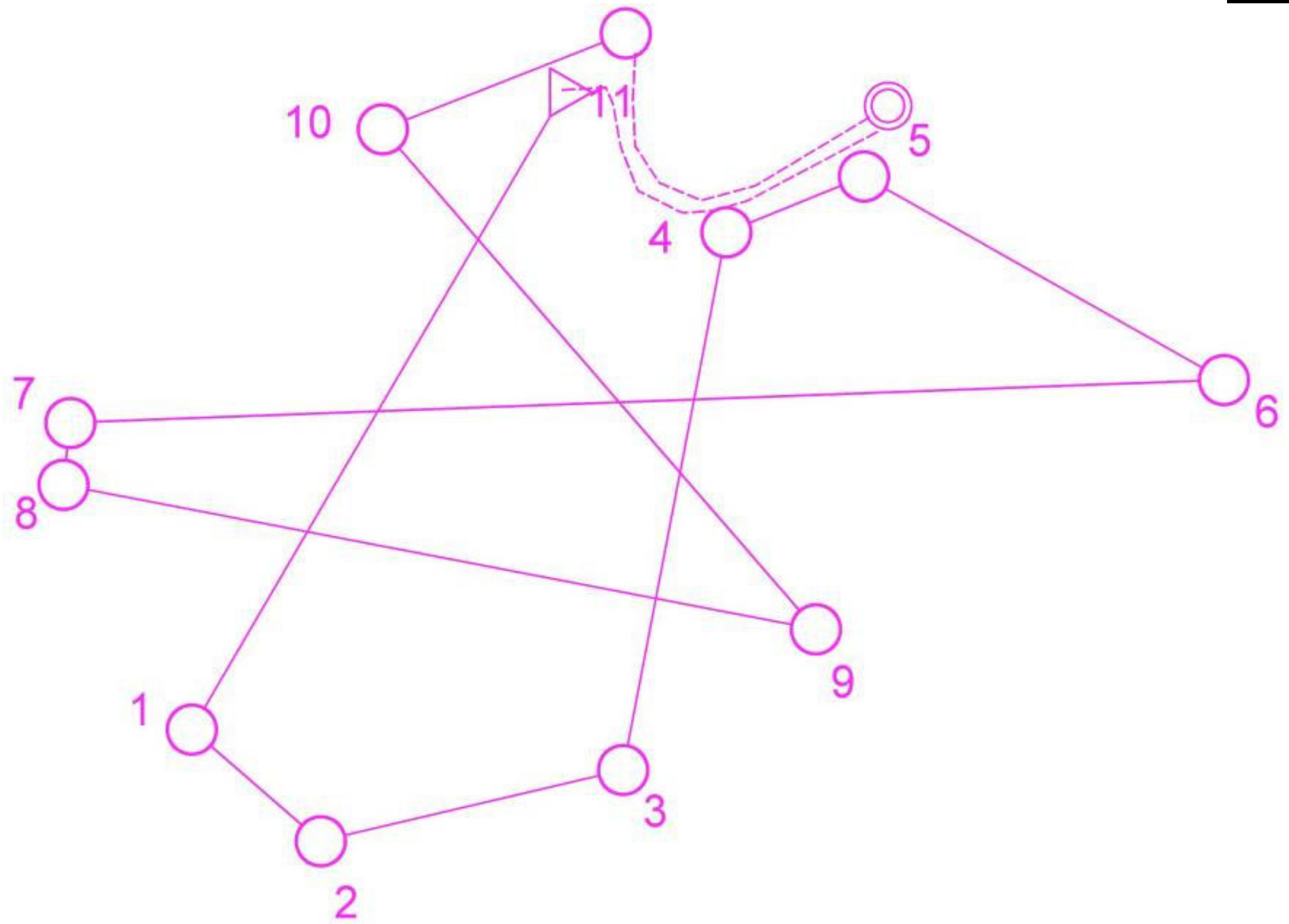

Dagtävling Sprintdistans hög fart

3

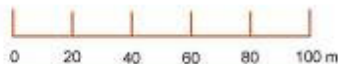
Terräng	Lättlöpt underlag, öppen skog, park eller stad
Kontroller	Övervägande lätta
Vägval	Vägvalsbedömning i stort och i smått
Löpfart	Mycket hög fart
Karta	Skala 1:4000 eller 1:3000. IOF:s ISSOM 2017 Ekvidistans 2 m alt 2,5 m
Startmellanrum	1 minut eller mindre
Tidtagning	1 sekunds noggrannhet
Banlängd/Löptid	Enligt tävlingsreglerna 12 min (10-12 för ungdom, 12-15 för vuxna) 1-3 km beroende på klass

Vasaparken

Skala 1:2 500

Ekvidistans 2 m

Upphovsrätt: Stockholm City Cup
Kartritare: Ulf Eskilsson
Godkänd: A 743 Stockholm april 2002
Utskrift: BL-Idrottsservice
Kartförsäljning: www.stockholmcitycup.a.se

Kartecken enligt IOF

- Lokala tecken:
- × Speciella föremål
  - × Vattenföremål
  - × Enstaka träd
  - Öppen byggnad

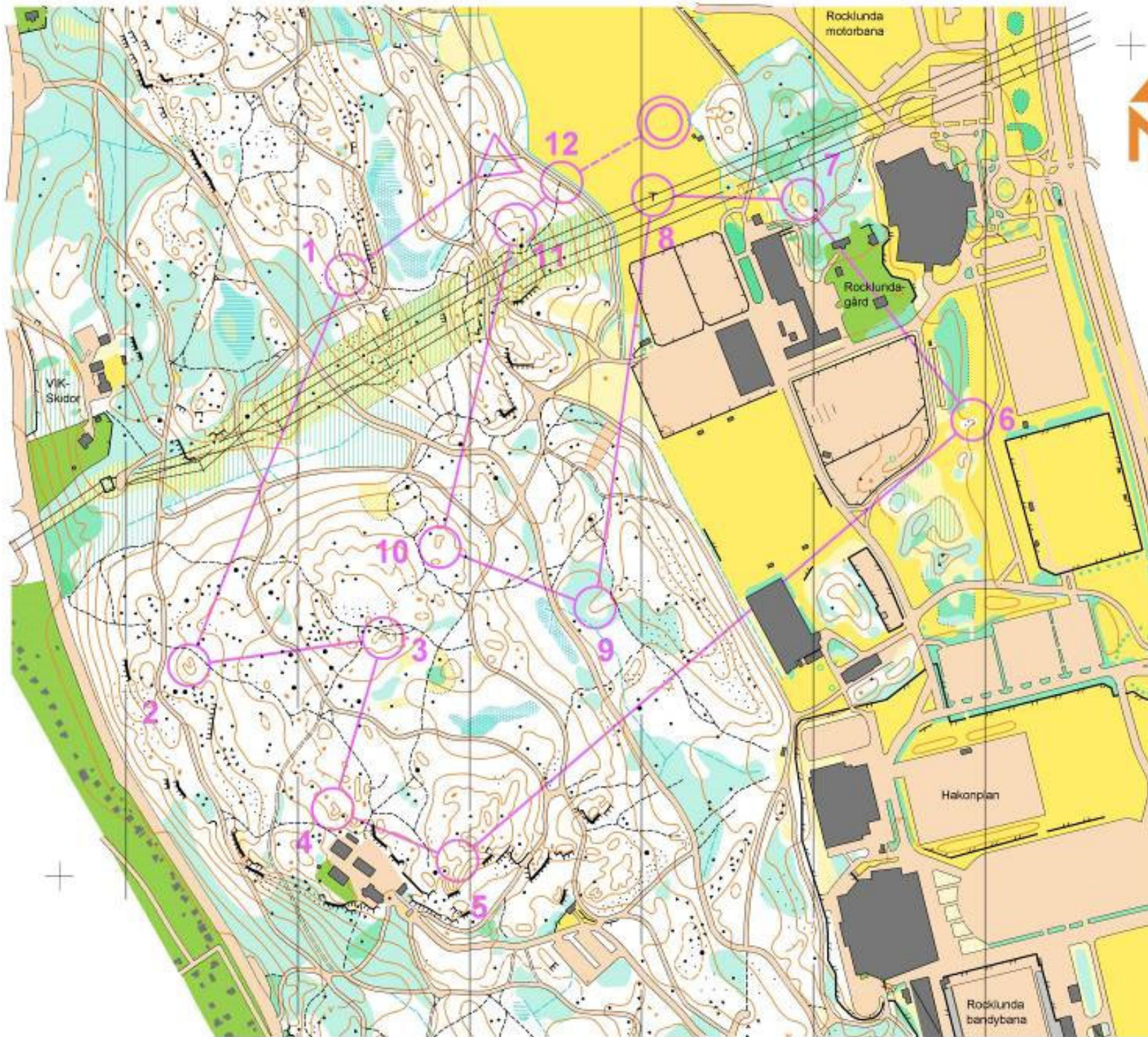

Svenska
Orienteringsförbundet

A 743 Stockholm 2002

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning. Lantmäteriverket 2002.04.03

Villa Utsikter

Scale 1:5000
Contour Interval 2,5 m

Men	3.060	95
▷	/ / Y	
1 56	▲	1.8 ○
2 57	∩	
3 73	≡	5x3
4 75	∩	⚡
5 62	∩	
6 74	⌋	○
7 111	○	
8 125	┌	⌋ ⚡
9 67	⌋	○
10 70	↑ ○	○
11 123	↙ ⌋	○ ⚡
12 100	/ / Y	
○	100	⌋

WOC 2004 Sprint Final

Del av herr-
bana vid Elitserien
23 april 2005

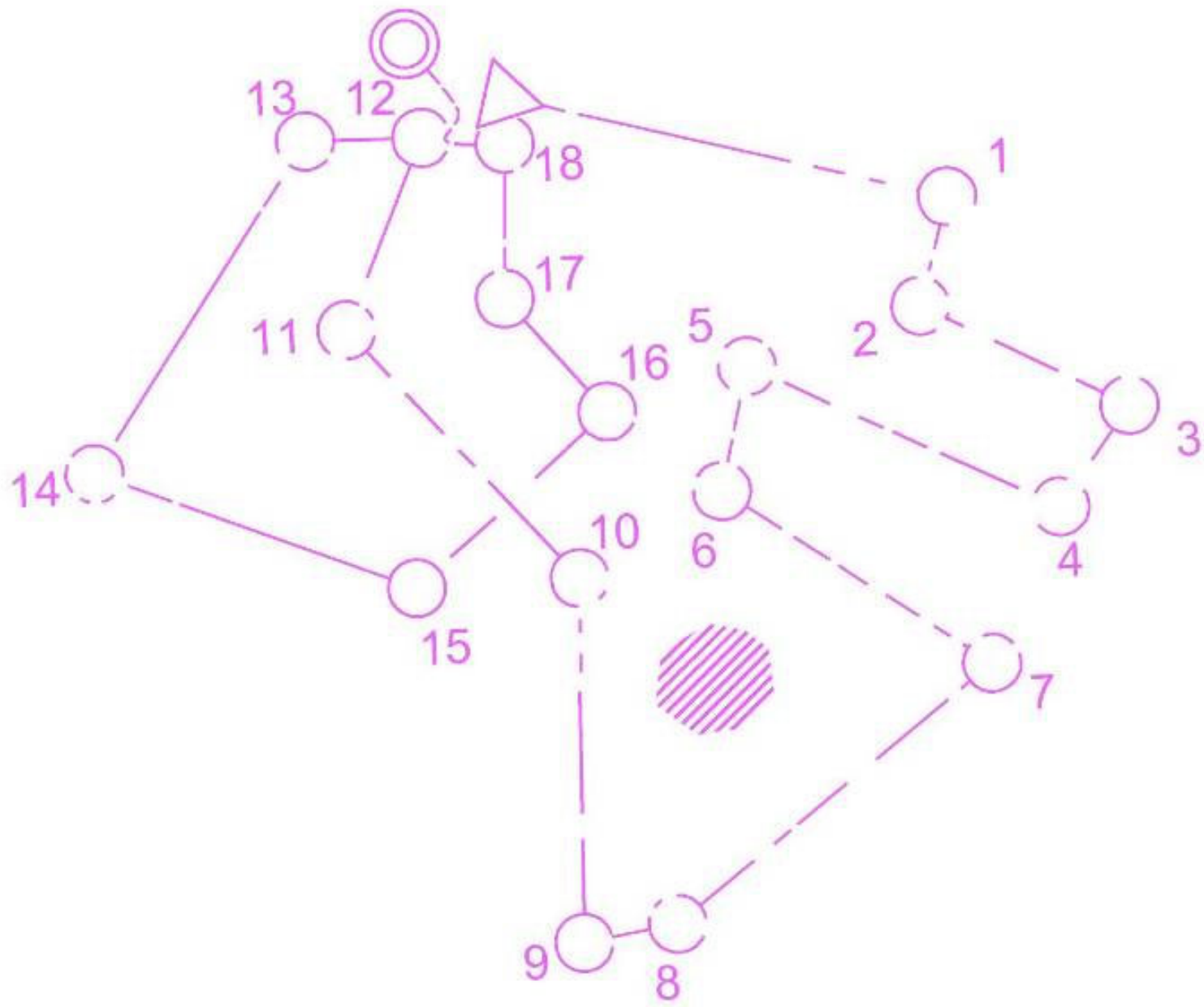
Dagtävling Medeldistans -teknisk orientering

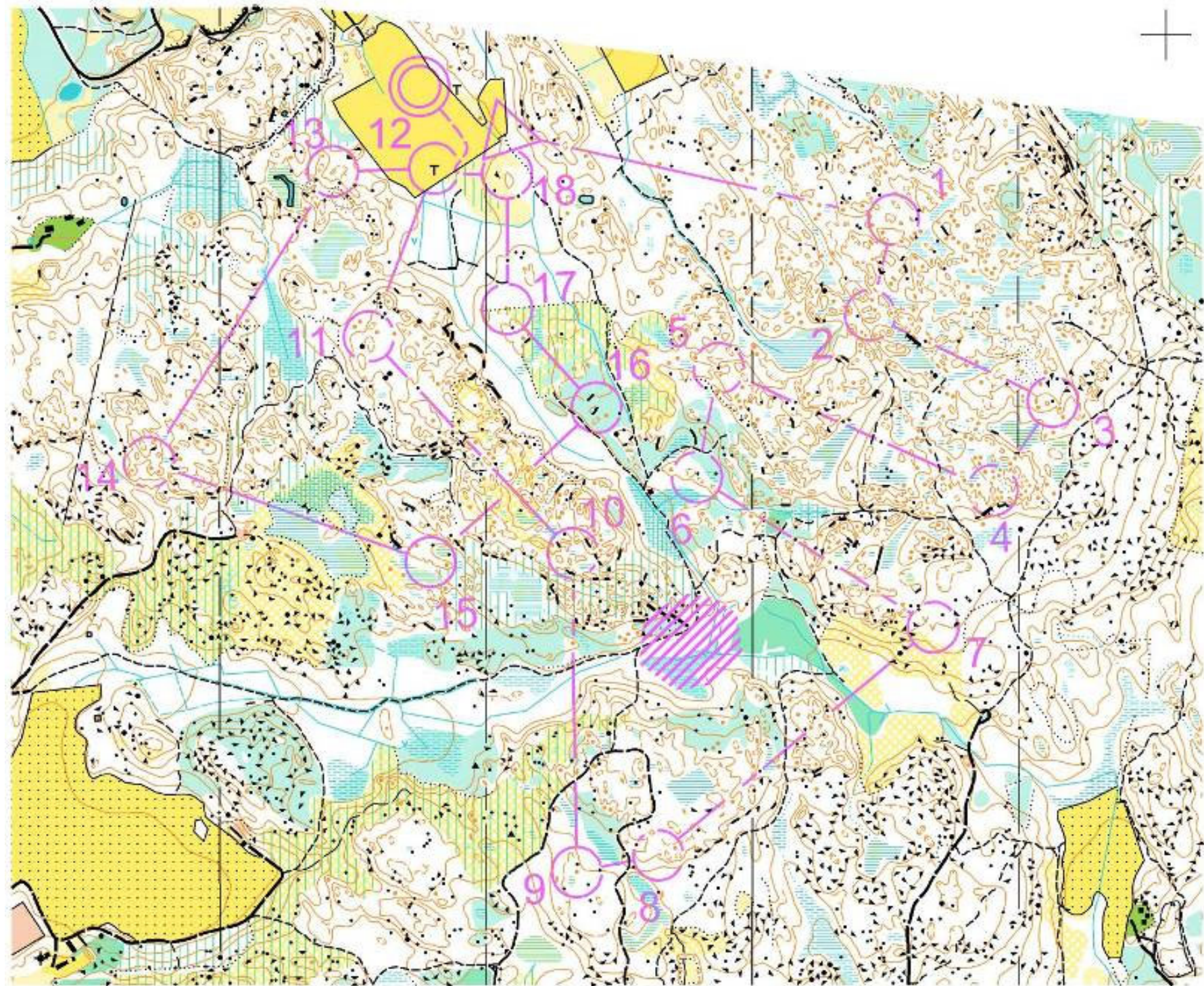
3

Terräng	Tekniskt krävande. Företrädesvis i skog som gärna får ha nedsatt sikt men bra löpbarhet
Kontroller	Övervägande svåra (inom resp. färg-nivå)
Vägval	Vägval i smått, (riktningsförändringar)
Löpfart	Hög fart men löparen måste anpassa farten i förhållande till hur komplex terrängen är
Karta	Skala 1:10 000/7 500 Ekvidistans 2,5 alt 5 m
Startmellanrum	2 minuter
Tidtagning	1 sekunds noggrannhet
Banlängd	Enligt tävlingsreglerna km/tid beroende på klass.

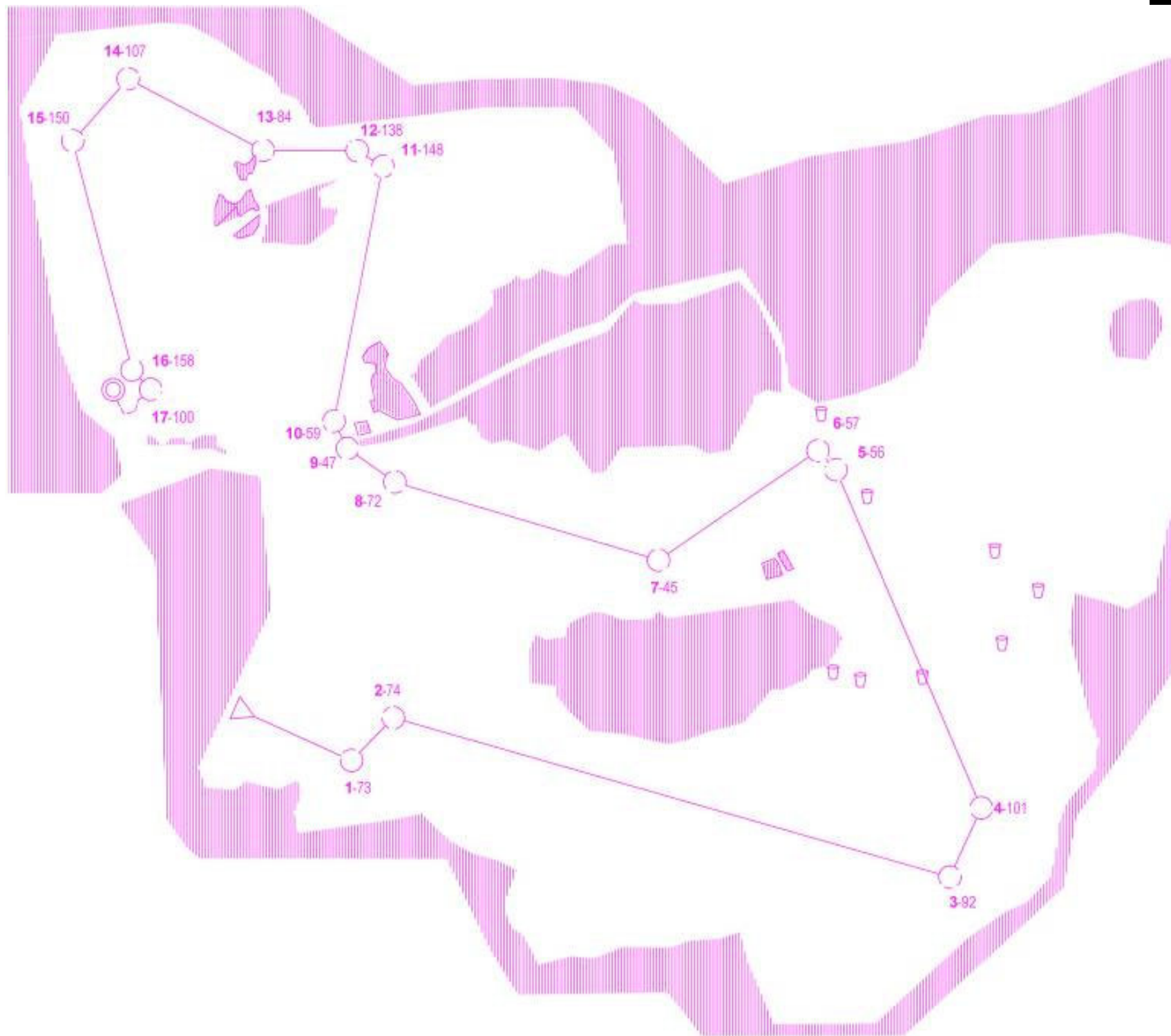

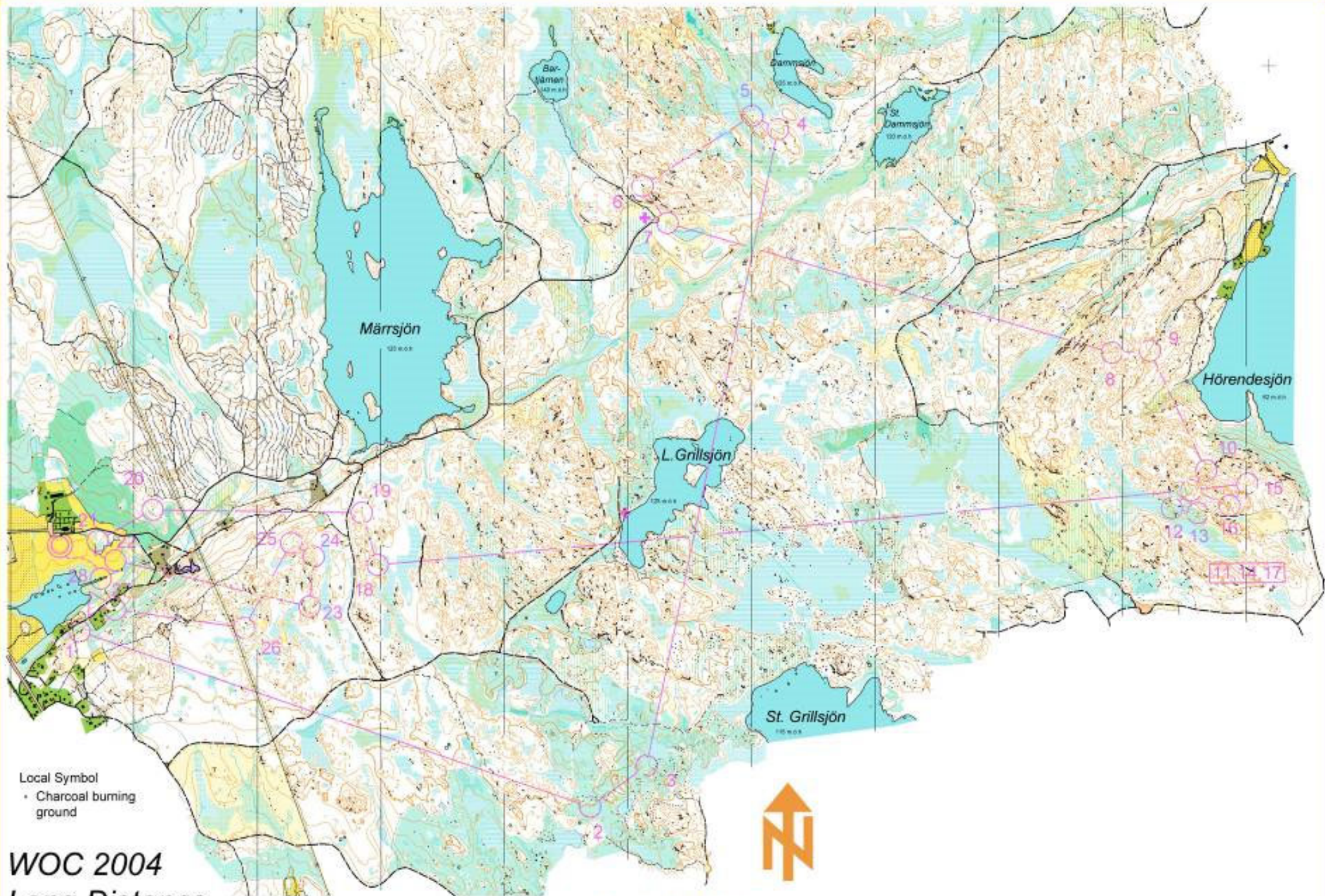
Dagtävling Långdistans

vägvalsbedömning, fysik

Terräng	All typ av terräng som är lämplig för vägvalsbedömning, gärna kuperad terräng
Kontroller	Blandning av svåra och lätta
Vägval	Vägvalsbedömning har stor betydelse. Långa delsträckor
Löpfart	Efter förmåga och taktiska överväganden. Banan ska vara fysisk utmanande och kräva uthållighet och taktisk förmåga
Karta	Skala 1:15 000 i klasserna 18-21. För övriga klasser 1:7500 / 1:10000. Ekvidistans 2,5 m alt 5 m
Startmellanrum	1-3 minuter beroende på klasser
Tidtagning	1 sekunds noggrannhet
Banlängd	Enligt tävlingsreglerna km/tid beroende på klass.

Local Symbol
• Charcoal burning ground

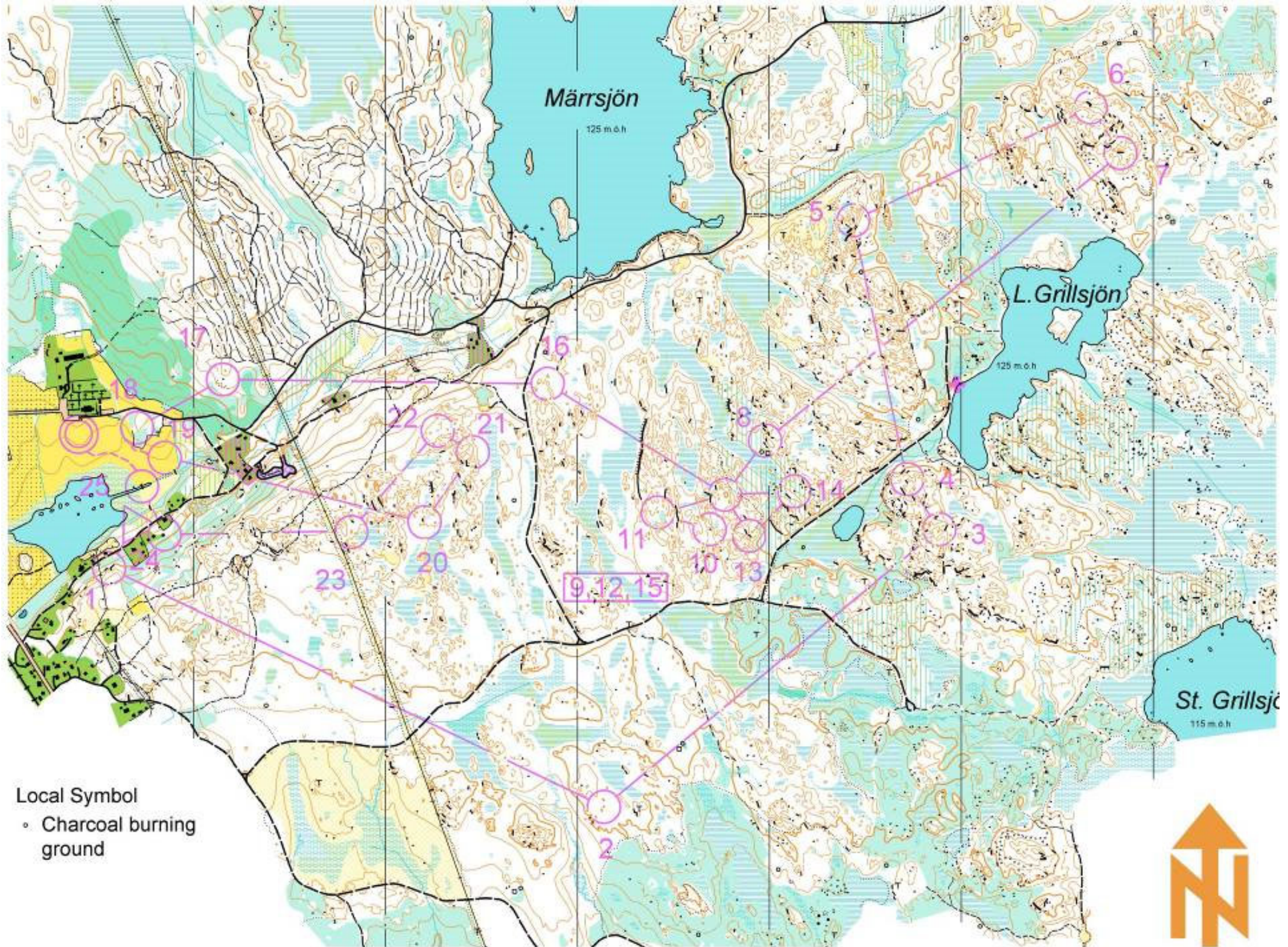
WOC 2004
Long Distance
Final

Västervåla

Scale 1:15000
Contour Interval 5 m

Local Symbol

- Charcoal burning ground

Dagtävling Ultralång distans

fysisk utmaning, vägval

3

Terräng	All typ av terräng som är lämplig för vägvalsbedömning. Gärna kuperad terräng
Kontroller	Blandning av svåra och lätta
Vägval	Vägvalsbedömning har stor betydelse. Mycket långa sträckor
Löpfart	Fysisk utmanande, Ska kräva stor uthållighet och taktisk förmåga
Karta	Skala 1:15 000 i klasserna 18-21. För övriga klasser 1:7500 / 1:10000. Ekvidistans 2,5 m alt 5 m
Startmellanrum	3 minuter eller gemensam start
Tidtagning	1 sekunds noggrannhet
Banlängd	Enligt tävlingsreglerna km/tid beroende på klass.

Dagtävling Stafett

kvinnan mot kvinna/man mot man

3

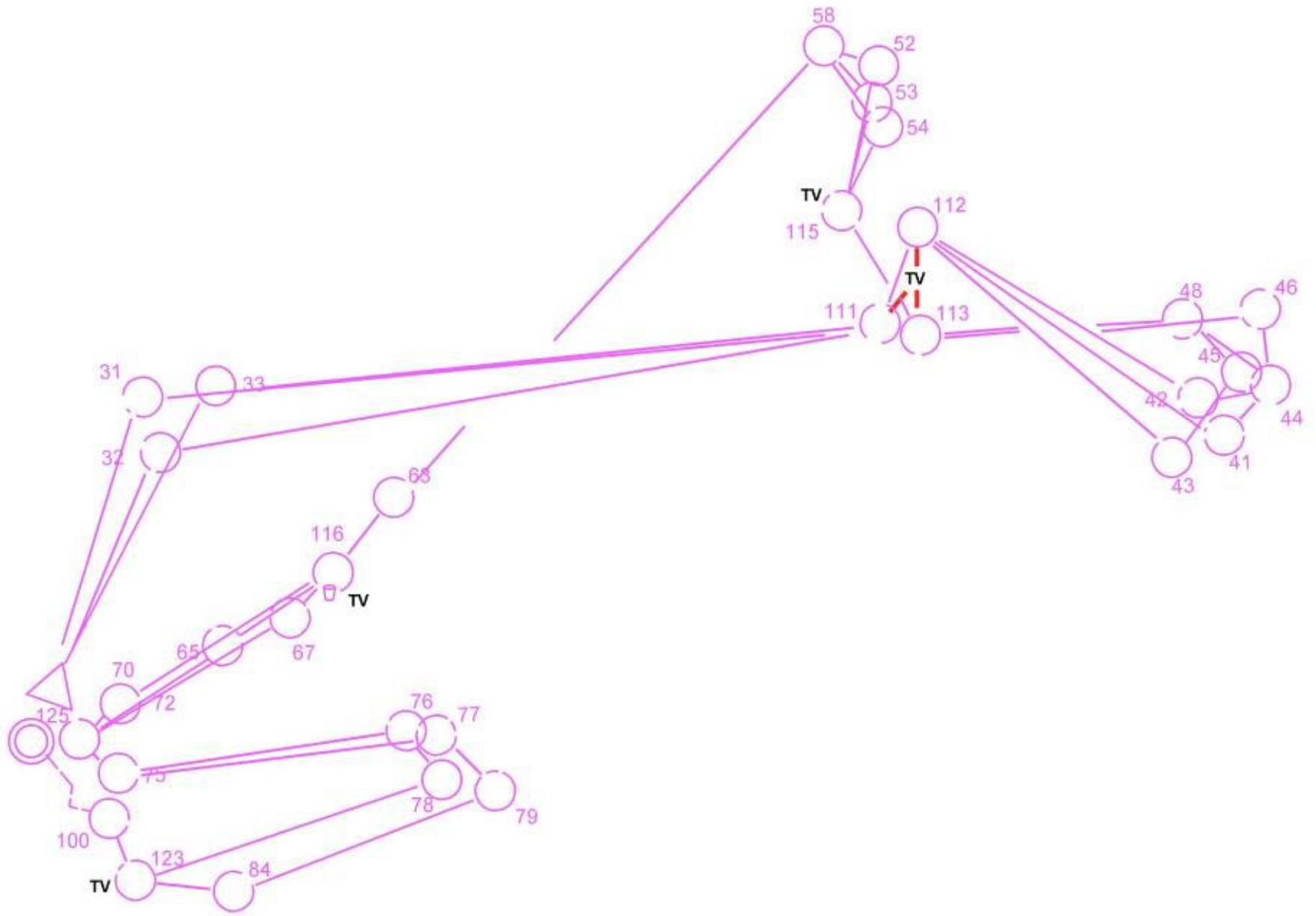
Terräng	Ej allt för krävande terräng.
Kontroller	Blandning av svåra och lätta
Vägval	Vägvalsbedömning i stort och i smått
Löpfart	Hög fart med stor påverkan från andra löpare
Karta	Skala 1:10 000/7 500 Ekvidistans 2,5 alt 5 m
Startmellanrum	Normalt gemensam start
Tidtagning	Måldomare avgör resultatordning
Banlängd	Vid mästerskap finns stipulerade längder och segrartider. Annars inga gränser

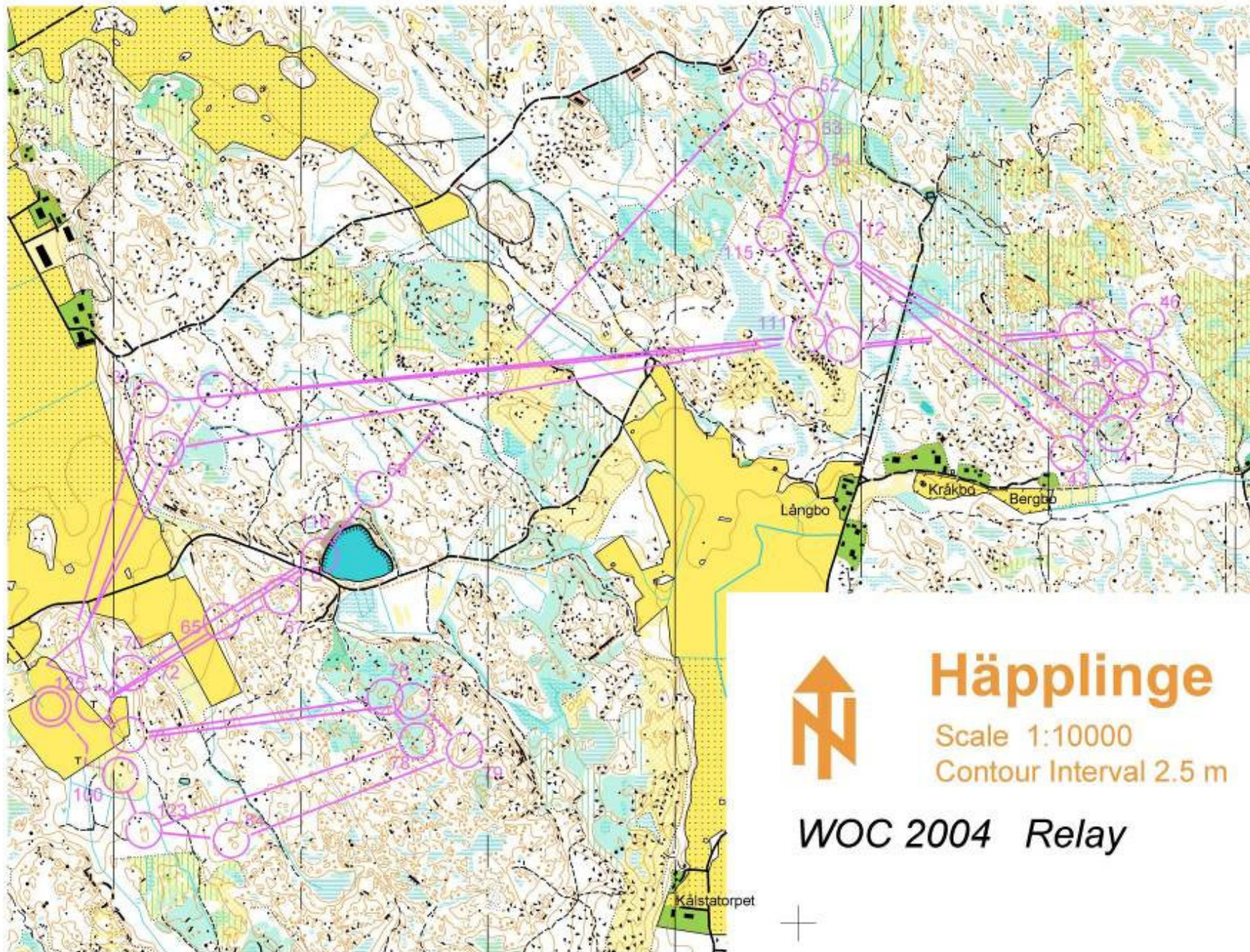
Banläggning för stafetter

Stafetter – gafflingsmetoder

- Motala, Vännäs, Farsta, Tranemo
- Fjärilar

- Alla lag (indv) ska ha sprungit exakt samma sträckor, om än vid olika tillfällen under tävlingen.
- Gaffla dock ej dag- med nattsträckor

- Finns mycket bra stöd i OCAD för att hantera banläggning för stafetter med gafflingar/lag och utskrifter

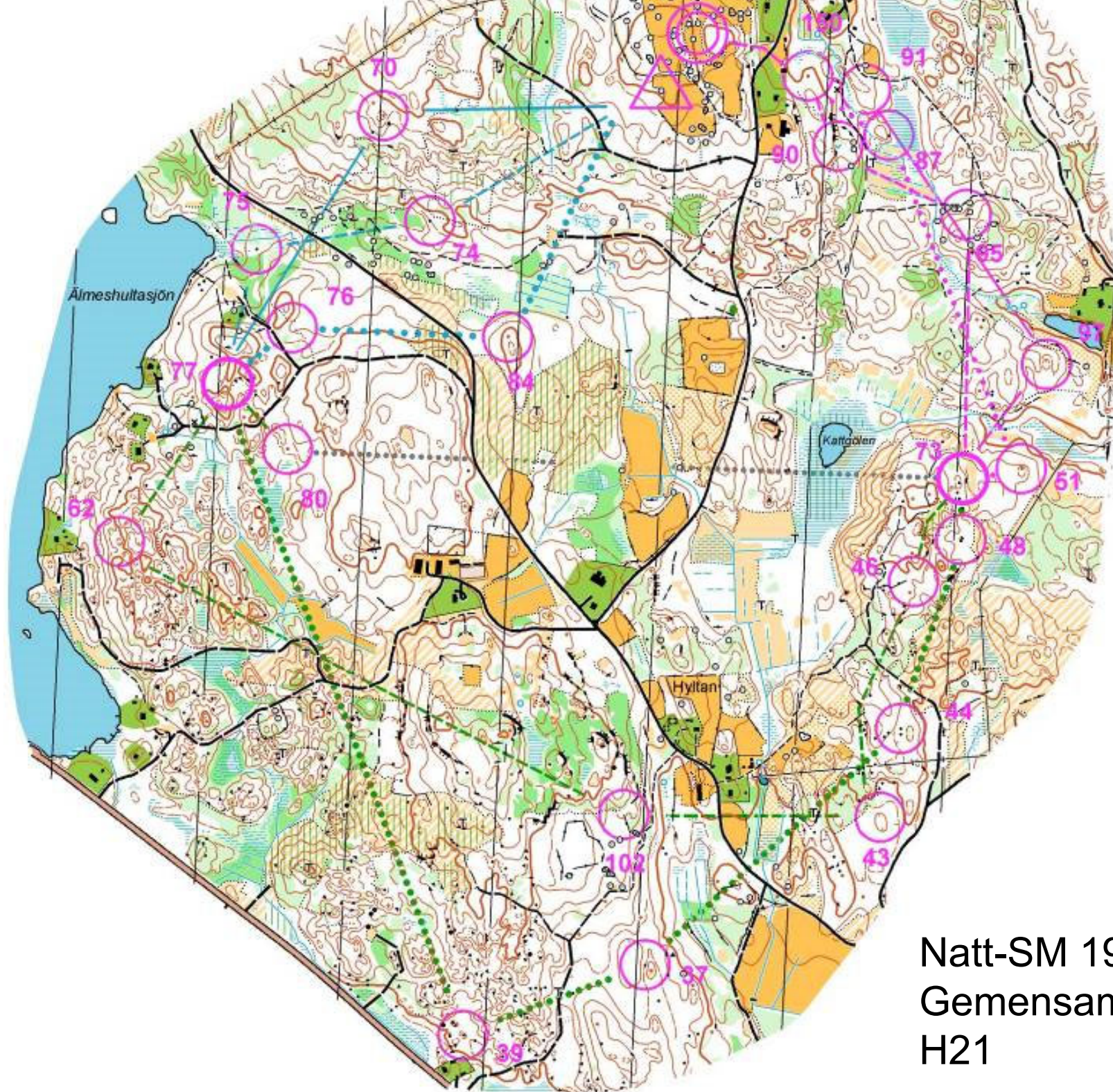

Nattorientering Långdistans

Vägvalsbedömning i öppen terräng

- Terräng** Lättframkomlig och lämplig för vägvalsbedömning, gärna kuperad terräng
- Kontroller** Övervägande tydliga kontrollföremål.
- Vägval** Vägvalsbedömning har stor betydelse.
Långa sträckor
- Löpfart** Liknande långdistans
- Karta** Skala 1:10 000/7 500. Ekvidistans 2,5 alt 5 m
Ekvidistans 2,5 m alt 5 m
- Startmellanrum** 3 minuter eller gemensam start
- Tidtagning** 1 sekunds noggrannhet
- Banlängd** Enligt tävlingsreglerna km/tid beroende på klass
(ca 80% av en tävling på dagen över långdistans)

Natt-SM 1998
Gemensam start
H21

- Patrull
- Masstart

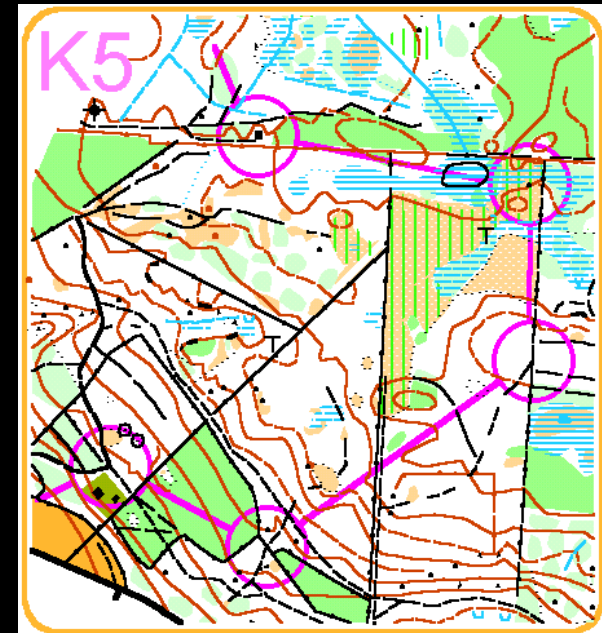
Diskussionsfrågor

- Terrängval avgör disciplin eller tvärtom. Vilka erfarenheter har ni kring disciplinernas särarter i tävlingssammanhang? Bra eller dåliga?
- Hur hanterar jag som banläggare distansernas särarter för de minsta klasser, HD10 -HD14? Går det?

Klart att det går, om inte annat ska vi försöka!!!

DEL 4

Terrängbeskrivning (bonus...)
Hemuppgift

Svårighetsgraden

Banans svårighetsgrad påverkas av:

Valet av terräng

Terrängens variation

Terrängens detaljrikedom

Kontrollernas läge, typ och storlek

Andelen orienteringsmoment på sträckorna

Kontrollens funktion är att vara utgångspunkt och avslutning på en sträcka. Sträckan har en viss funktion i den bana den är en del av.

Terrängbeskrivning

- Terrängen som används ska vara lämplig för distansen enligt distansernas särart
- Terrängen ska beskrivas i inbjudan
  - Terrängtyp
  - Kupering
  - Framkomlighet

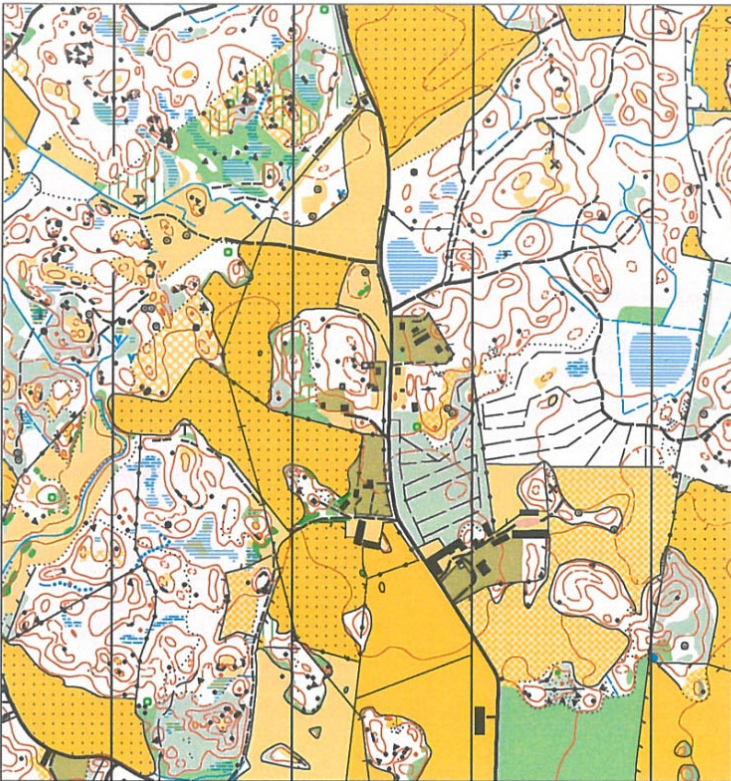

Svåra banor

Lätta banor

*Skillnaden ska framgå
av terrängbeskrivningen
i Inbjudan.*

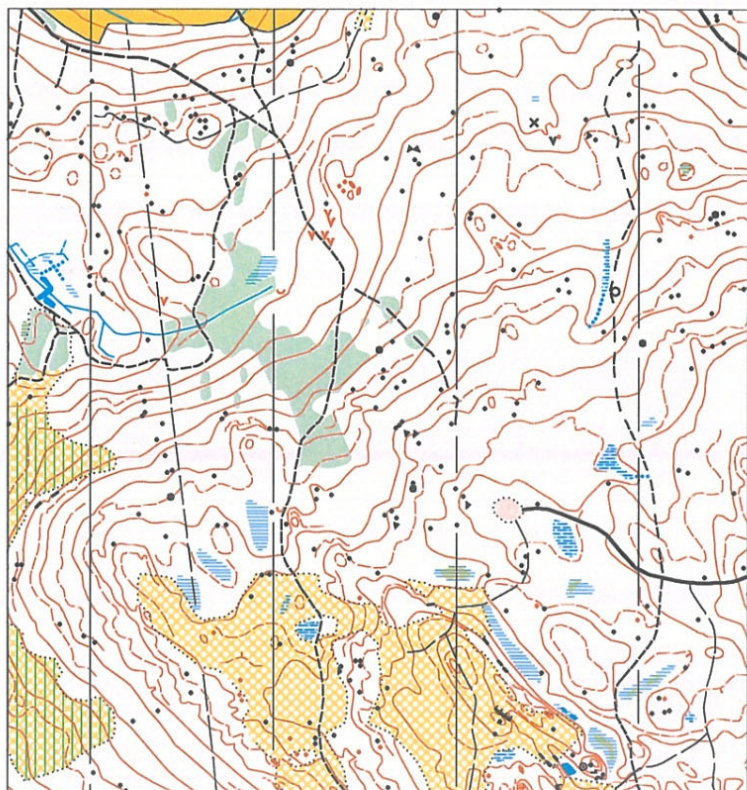
Kulturmark

Begreppet innebär att terrängen till stora delar består av odlad och / eller annan öppen mark. Andra planbilsdetaljer t ex vägar, stigar, diken, staket, stenmurar, ledningar och byggnader bildar ett sammanhängande nät och utgör säkra inläsningpunkter, lämpliga för nybörjar- och nattorientering.

Begreppet kulturmark ska alltid förtydligas med en redovisning av de inom området vanligaste förekommande planbilsdetaljerna.

Exempel: Kulturmark med många vägar, stigar och stenmurar. Byggnader förekommer i stor omfattning.

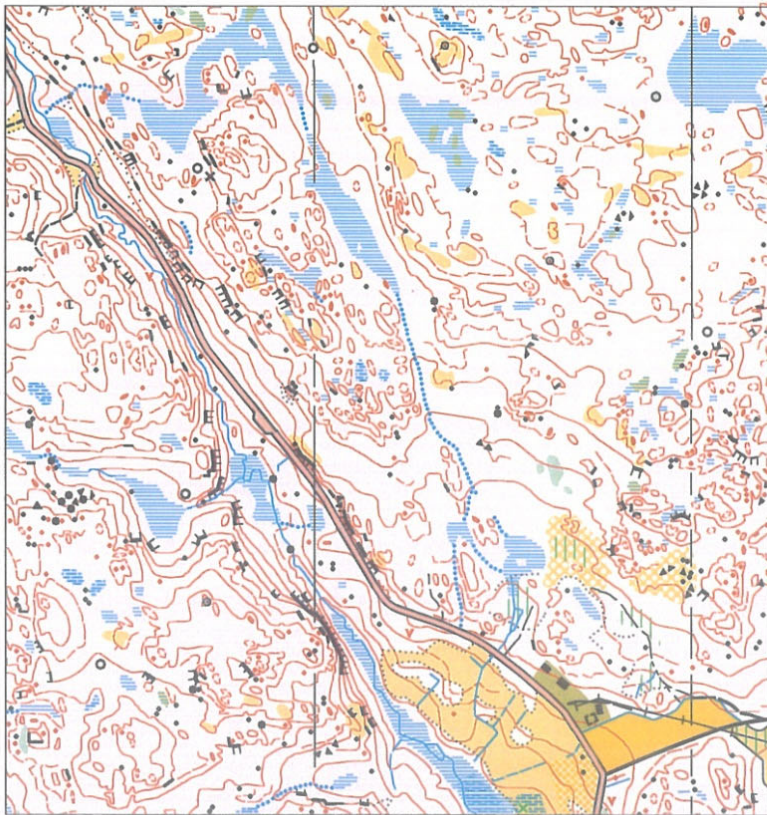
Skogsmark

Begreppet innebär att terrängen i huvudsak är skogsbevuxen. Begränsade inslag av odlad och / eller annan öppen mark kan förekomma. Andra planbilsdetaljer, t ex vägar, stigar, diken, sjöar, sankmarker, ledningar och bebyggelse, förekommer i större eller mindre omfattning. De behöver dock inte bilda ett sammanhängande nät.

Begreppet skogsmark ska alltid förtydligas med en redovisning av de inom området vanligast förekommande planbilsdetaljerna.

Exempel: Skogsmark med ett mindre antal vägar och stigar som inte är sammanhängande. En stor öppen och ett flertal skogsbevuxna mindre sankmarker finns inom området.

Vildmark

Begreppet innebär att terrängen är skogsbevuxen. Planbilsdetaljer - med undantag av sankmarker och vattendrag - saknas praktiskt taget helt.

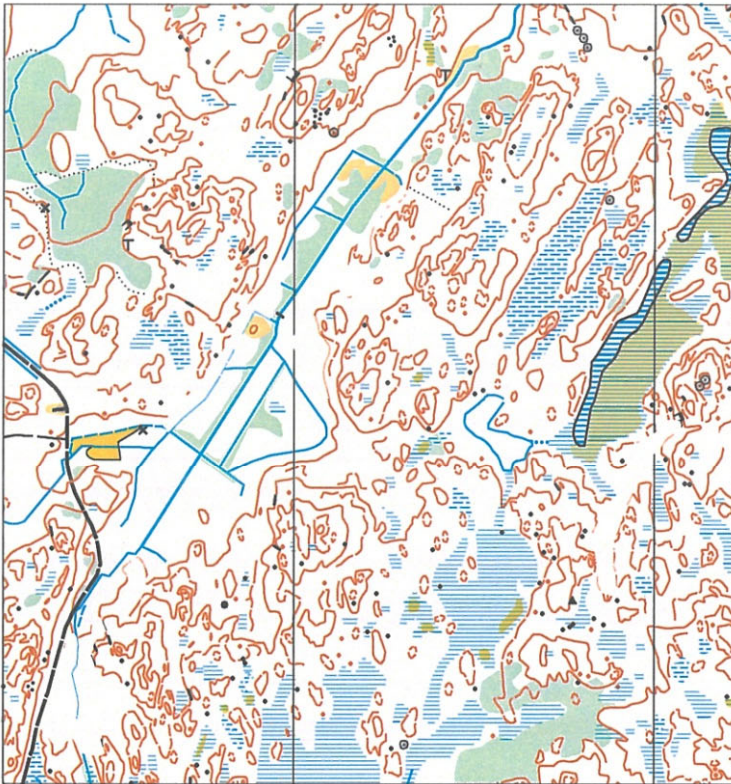
Begreppet vildmark ska alltid förtydligas med en redovisning av de inom området vanligast förekommande planbilsdetaljerna.

Exempel: Vildmark med många små - öppna och skogsbevuxna - sankmarker. Enstaka små sjöar och bäckar finns inom området. En kraftledning med en 40 meter bred upphuggen gata är dragen från NV till SO genom hela området.

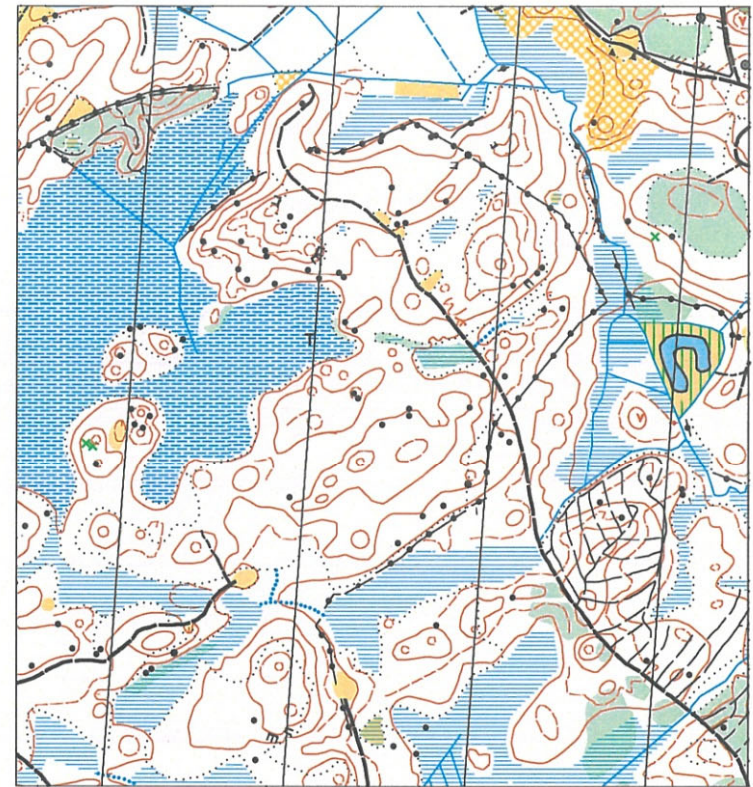

Kupering

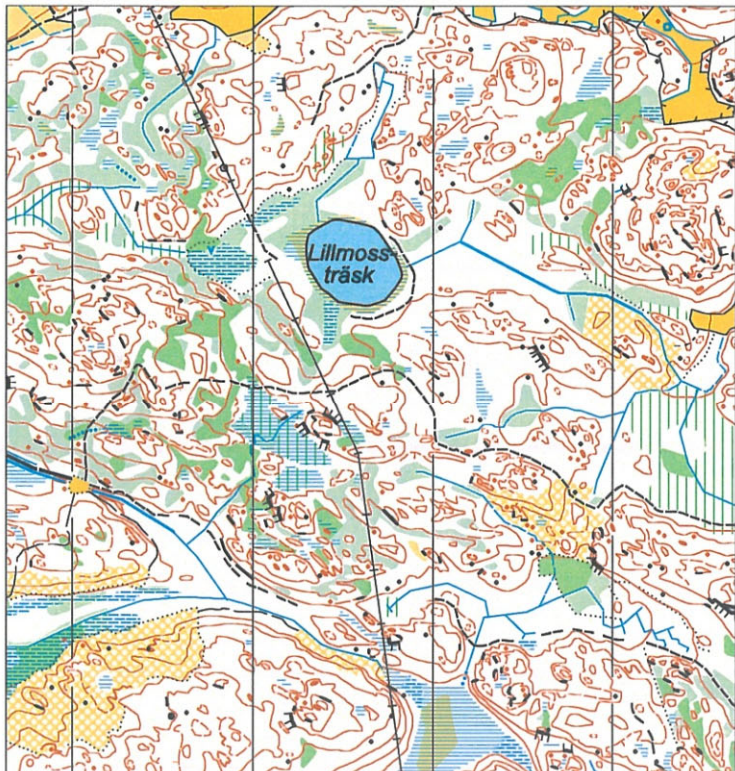
Kupering inom området ska klassificeras och beskrivas med något av följande tre huvudalternativen. Observera att det som ska beskrivas, är hur den tävlande troligen kommer att uppfatta terrängen.

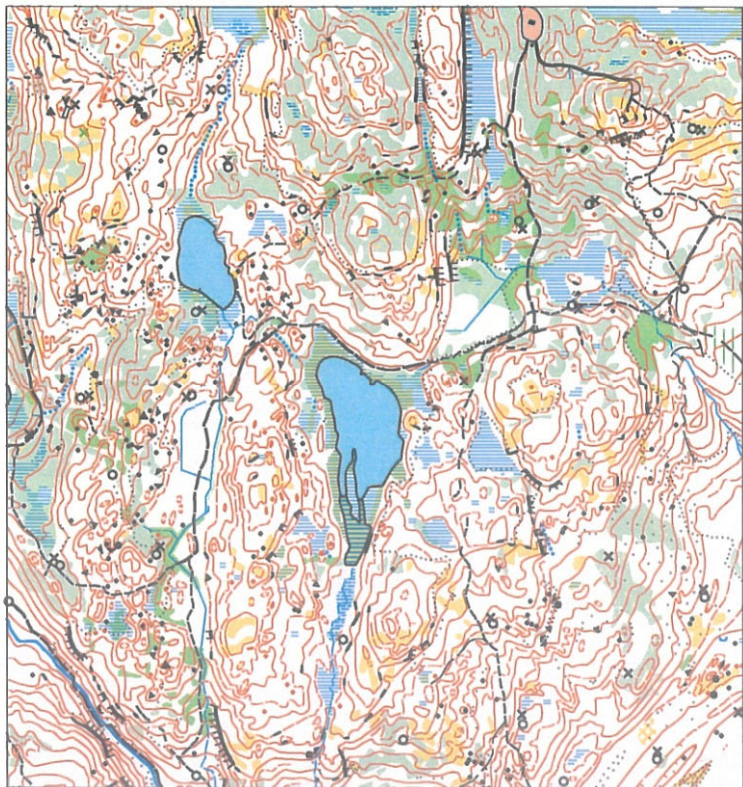
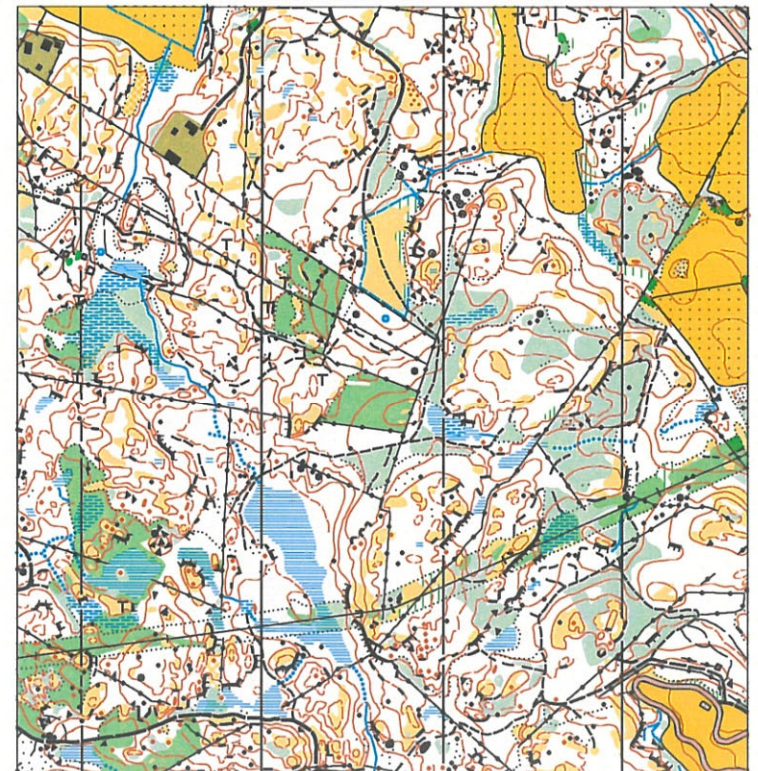
**Svagt
kuperad
terräng**

**Måttligt
kuperad
terräng**

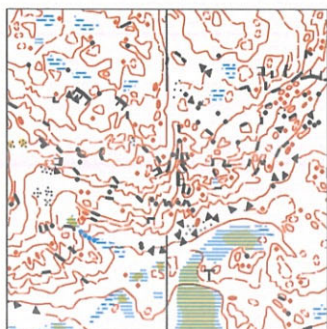

**Starkt
kuperad
terräng**

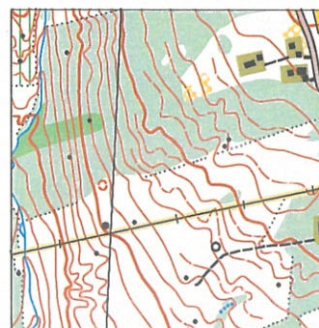

Detaljrika sluttningar

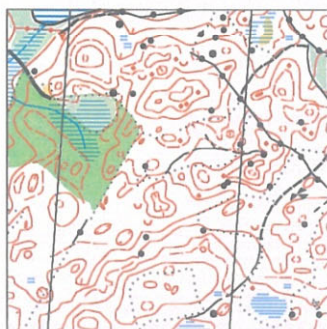
Sluttningarna är försedda med många branter, sänkor, höjder, stenar, sankmarker och liknande.

Detaljfattiga sluttningar

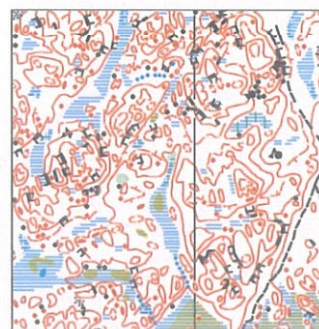
Sluttningarna innehåller endast ett fåtal detaljer. Höjdkurvorna är i huvudsak raka med få sänkor och avsatser.

Småkullig terräng

I terrängen finns ett stort antal små höjder, i regel redovisade med en eller två höjdkurvor. Många sänkor och gropar förekommer.

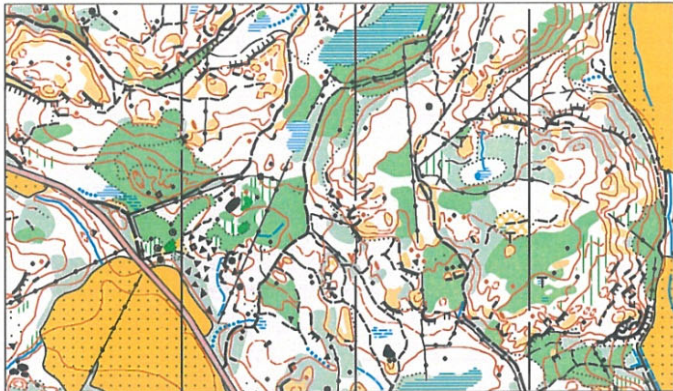
Sönderskuren terräng

I regel berg- eller klippterräng med ett stort antal branter, skrevor, raviner och sänkor. Dessa är ofta redovisade med endast en eller två höjdkurvor.

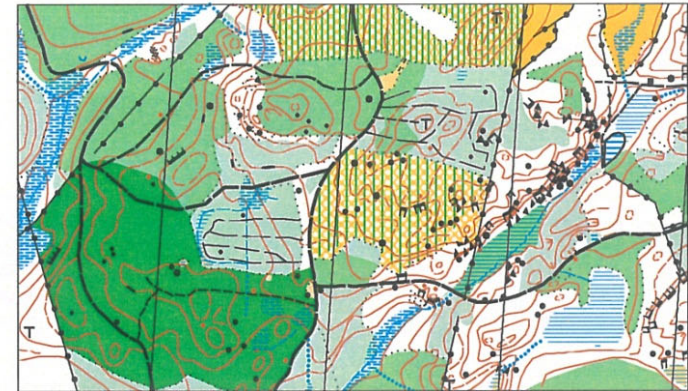
Framkomlighet

Vid bedömning av framkomligheten ska områden som utan tidsförlust kan rundas eller genomkorsas på vägar, stigar eller andra på kartan markerade stråk inte räknas som hindrande.

Här begränsas inte framkomligheten av den täta skogen.

Exempel

Här kan inte den täta skogen undvikas. Framkomligheten är begränsad.

Exempel på terrängbeskrivningar

Exempel 1

TERRÄNGTYP: Lätta banor; Kulturmark med ett stort inslag av åkrar och vägar. Övriga banor; Skogsmark. Planbilden består av ett mindre antal vägar, stigar och sankmarker. Mindre områden med kulturmark förekommer.

KUPERING: Måttligt kupering. Sluttningarna är i huvudsak detaljfattiga.

FRAMKOMLIGHET: God framkomlighet. Vegetationen består huvudsakligen av barrskog av varierande ålder med mindre inslag av hyggen. Förutom ett mindre antal områden med tät skog som är redovisade på kartan finns ett par avgränsade områden där avverkning gjorts och där virke och / eller ris ligger kvar. Vissa mindre områden med meterhöga ormbunkar förekommer.

Exempel 2

TERRÄNGTYP: Vildmark. Två områden med större, delvis öppna sankmarker. Gamla, delvis igenväxta diken förekommer. Enstaka vägar, kraftledningar och bebyggelse förekommer. För de banor som i huvudsak ska ha ledstångsorientering har ett mindre område med ett sammanhängande väg- och stignät i närheten av tävlingscentrum utnyttjats.

KUPERING: Starkt kuperad terräng med stora höjdparter. Sluttningarna är huvudsakligen detaljfattiga. Vissa mindre områden med småkullig och detaljrik terräng finns.

FRAMKOMLIGHET: God framkomlighet. Enstaka små partier med stenig terräng förekommer. Vegetationen består av fullvuxen barrskog.

Hemuppgift :

- Ni skall lägga 4st långdistansbanor: H10, D14, H18, D75 på erhållen karta i rätt skala, längd och tid enl stöddokument. Distriktstävling.
- Utse lämplig arena inkl parkering(teoretiskt)
- Gör en kontrollangivelse till resp. bana
- Markera lämplig väg till start(er)
- Utse lämplig(a) frizonsområde för vilt.(markera på karta)
- Inlämning banor mm senast 12 febr. till Torbjörn Löfving antingen via OCAD alt. handrita in banor mm på erhållna kartor. Skicka i brev till: Västra Långgatan 139B 543 33 Tibro. torbjorn.lofving@telia.com

Banläggningsutbildning

Steg 1 (Orientering)

Tack för idag!